

Nevidomá Marianna Jánošíková – příběhy za oponou

Díla valašskomeziříčské sochařky budou od 4. září k vidění na zámku Lešná.

Valašsko – Co si představíte pod slovy příběhy za oponou? Divadlo? Divadlo, které herci hrají za oponou, a diváci tedy hru nemohou vidět, jako to málem bylo ve hře *Dobytí severního pólu* Cimrmanova divadla? Pantomimu? Jevištní techniky, kteří představují kulisy? Nebo dokonce jen samotné podium?

Často si všichni představíme hmotnou divadelní oponu. Jenže nejen za touto hmotnou oponou se odehrávají příběhy. Také existuje opona, která pro nás představuje jakousi bariéru. Pokud člověka nemoc připraví o zrak, tak musí za tuto oponu nahlížet ostatními smysly. To je případ Marianny Jánošíkové Machalové – valašskomeziříčské sochařky. Již v mládí se potýkala s častými zdravotními problémy, které ji postupně připravily o zrak. S tímto handicapem se ale Marianna smířila. V rámci léčby podstoupila výcvik v rehabili-

tačním středisku, kde zjistila, že i nevidící mohou vést plnohodnotný život.

Díky své matce začala pracovat s hlinou, která jí pomohla vyrovnat se s novou životní situací a také zhmotnit své myšlenky.

Právě myšlenky jsou hlavním námětem jejích soch. Inspiruje se v hudbě, básních i ve svých zážitcích. Její tvorba ovlivňuje nejen nevidomé, kteří v jejích sochách mohou nalézt jistou oporu se se slepotou vyrovnat tak, jako Marianna, ale i ostatní vidící. Například při keramických kurzech s dětmi, které vede samotná Marianna. Pomáhá dětem s tvorbou sošek a učí je trpělivosti a tvárnosti hlíny. Tvoří i se svou dcerou Eliškou.

Marianna tvoří sochy bez jakéhokoliv nářadí, protože potřebuje přímý kontakt s hlinou. Používá pouze „vydlabávatko“, kterým sochu uvnitř po vymodelování odlehčí. Do vzniklé dutiny vkládá dvě srdíčka slepená k sobě. To aby soše nebylo smutno a získala tím svou hliněnou duši.

S přenášením děl jí pomáhá manžel Petr, který Marianně dokonce postavil novou vypalovací pec a také pomáhá svými básněmi přiblížit myšlenku sochy. Každý totiž může mít na dílo jiný pohled – ovlivnění současným prožitkem nebo zkušeností z minulosti.

První sochy začala Marianna tvořit hned po oslepnutí a rok na to si v Michalovicích, odkud pochází, otevřela vlastní ateliér. V roce 2001 byla v anketě časopisu *Slovenka* zvolena čtenářů „Slovenkou roku“ a následující rok začíná s výstavami. Mezi její zahraniční výstavy můžeme řadit například Bělehrad či Budapešť. U nás se objevuje v předních českých galeriích, jako například v Praze na Kampě. Poté se výstava *Příběhy za oponou* přesune na zámek Lešná u Valašského Meziříčí, kde bude k vidění od 4. září do 31. října.

Michaela Šimčíková

VÝSTAVA Marianny Jánošíkové Machalové na zámku v Lešné u Valašského Meziříčí v roce 2014. Foto: Muzeum regionu Valašsko